

Thanh Vân phóng tác theo “Le retour du prisonnier” của André Maurois

Sau đây là một câu chuyện có thật. Chuyện xảy ra vào mùa Xuân 1945, trong một thành phố của nước Pháp tên gọi là Chardeuil, mà vì những lý do ngoài ý muốn, chúng tôi không thể nêu tên thật ra được.

Câu chuyện bắt đầu từ trên một chuyến xe lửa chở những người tù Pháp từ Đức trở về. Họ ngồi trong nhóm 12 người một trong những toa tàu chở dành cho những người mà thôi. Vì vậy, họ phải ngồi thật sát vào nhau, những chàng trai để ý hay tỏ ra phiến hà gì về chuyến đó cả. Mọi người, tuy đã kiệt sức vì những năm tháng tù đầy và chuyến hành trình quá dài, vẫn thấy lòng nôn nao hạnh phúc vì họ biết rằng, sau năm năm vắng nhà, họ đã về lại được quê hương, sẽ được nhìn lại mái nhà yêu dấu và nhất là sẽ được gặp lại gia đình.

Hình ảnh trong đầu óc của mọi người, hình ảnh nơi bắt đầu là hình ảnh những đàn bà, những vợ những yêu mà họ đã phải xa vắng mấy lâu nay. Mặc dù phần đông đều nghĩ về mình và tất cả lòng thương nhớ, nhưng những người vẫn không giấu nổi sự lo lắng, bồn chồn. Không hiểu những người vẫn có còn nhớ xưa, vẫn trung thành hay đã thay đổi? Vợ họ đã chờ đợi những gì, đã làm gì trong thời gian họ vắng nhà? Không hiểu sự cô đơn kéo dài có làm cho họ sưng lòng và phần bắt lại những chàng đang bị giam tù ở một nơi khác hay không? Những người tù đã có con thì còn

Ngồi tù binh trở về

Tác Giả: Thanh Vân

Thứ Hai, 28 Tháng 2 Năm 2011 21:07

Cơm thây yên bụng, dù sao vợ họ vẫn còn phải chăm sóc con cái và không thể sống buông thả, tất do quá đói. Nhưng ông đã a con là những người già rường buồm giúp họ thoát khỏi sự cô đơn và cảm động trong những ngày xa nhau.

Trong góc trái của toa xe, một người đàn ông cao lớn những người già yếm thì yên lòng, đôi mắt ông sáng ngời trong khuôn mặt căng thẳng vì chờ đợi và suy tư. Đó là ông Renaud Leymarie, quê quán ở Chardeuil thuộc miền Nam nước Pháp. Con tàu vẫn chụm đầu trong đêm tối, tiếng còi tàu cùng tiếng bánh xe nghiến trên đường sắt càng làm cho lòng người ly họ đang trở về thêm buồn chán, háo hức. Người đàn ông chợt nói với người bạn đồng hành ngồi sát bên ông ta :

-Anh đã có vợ chưa anh Saturnin ?

-Tôi đã có vợ hai năm trước khi chiến tranh và đã có hai con . Vợ tôi tên Marthe! Anh muốn xem hình nàng không ?

Saturnin là một người đàn ông nhỏ bé và vui tính. Anh ta rút tờ trong chiếc ví cũ ra một tấm hình đã bị rách vài nơi.

-Vợ anh đẹp quá! Leymarie nói. Anh có lo lắng gì trong lòng trên chuyến này không ?

-Lo lắng ? Tôi điên lên vì mong thì có! Tôi sao lại lo lắng ?

-Tôi và anh đẹp, vợ anh lại ở nhà một mình và ngoài đời có thể hiểu đàn ông.

-Anh làm tôi buồn cười quá! Không có một người đàn ông nào khác trong đời và tôi cười! Chúng tôi đã sống sống thật hạnh phúc bên nhau. . . Anh có muốn xem những bức thư và tôi viết cho tôi suốt trong năm nay hay không ?

-Th t ch ng ch ng minh đ c gì c . Tôi cũng v y, tôi đã nh n đ c th t nhi u nh ng lá th th t đ p, th t n ng nàn . V y mà sao lòng tôi v n c m th y lo l ng ?

-B anh không tin t ng v c a anh hay sao ?

-Có ch !. . .! Lúc đ u m i xa nhau , tôi không tin ai b ng tin v tôi c . Chúng tôi đã v i nhau sáu năm và trong th i gian đó , ch a có m t đám mây nào có th làm v n đ c đ c h nh phúc c a chúng tôi. . .

-V y t i sao bây gi . . . ?

-Đó ch là chuy n th ng tình thôi ông b n ! . . . Tôi là m t ng i không khi nào tin t ng đ c vào h nh phúc c a chính mình. . . Tôi lúc nào cũng nh th m r ng Hélène, v tôi, quá đ p, quá tuy t v i, quá thông minh đ i v i m t ng i nh tôi. Nàng là m t ng i có ki n th c r ng và hình nh chuy n gì có bàn tay nàng nhúng vào đ u thành công t t đ p c . Nàng c m khúc v i, khúc v i bi n ngay thành cái áo th t đ p, nàng trang hoàng m t túp l u , nó s bi n thành m t thiên đàng n i h gi i. . . . Vì v y, trong lúc chi n tranh , có th t nhi u ng i đàn ông đã đ n thành ph này n náu. . . Và trong nh ng ng i đó, có bi t bao nhiêu ng i h n tôi trên t t c m i ph ng di n. . . L i còn nh ng ng i ngo i qu c , nh ng ng i lính đ ng minh. . . H t t nhiên đã ph i đ ý đ n ngay ng i đàn bà đ p nh t thành ph . . .

-R i có làm sao đâu ? . . . n u v anh v n yêu anh ?

-Anh b n nói r t đúng ! Nh ng anh th đ t đ a v c a anh vào đ a v c a nàng. Năm năm s ng cô đ n, thêm n a, thành ph này đâu ph i là thành ph c a nàng. Tôi yêu nàng, c i nàng và nàng v đây v i tôi mà thôi! Nàng không có gia đình hay anh em bà con gì c . S cám đ , vì v y, s mãnh li t vô cùng. . .

-Anh làm tôi bu n c i! Đ u óc anh th t l n x n. . . V l i, n u có chuy n gì x y ra đi n a thì có chi quan tr ng đâu m t khi nàng đã quên, đã b h t t t c khi anh tr v ? Anh bi t không, n u có ai nói v i tôi chuy n gì v Marthe , v tôi, tôi s nói ngay “Đ ng nói gì thêm n a. . . . Ng i đàn bà y là v tôi và khi đó chi n tranh đang x y ra , bây gi hòa bình đã tr l i. . . Chúng tôi

đang kh i s i t đ u. . . “!

-Tôi không th nào làm nh anh đ c! Leymarie tr i. N u khi v đ n nhà mà tôi bi t có chuy n gì đã x y ra trong th i gian tôi đi v ng, dù b t c chuy n gì. . .

-Thì anh s làm gì ? Bóp c v chng ? Gi t v à ? B anh đã khùng ch a ?

-Không, tôi s ch ng làm cái gì c ! Tôi cũng s ch ng trách móc m t i. Nh ng tôi s bi n kh i thành ph ngay!Tôi s đi làm i cu c đ i m t n i th t xa , v i m t tên h khác. Tôi s đ i ti n b c , nhà c a cho nàng. . . Tôi ch ng c n gì . Có i tôi h i ngu ng c. Nh ng tánh tôi nh v y, m t là có t t c , hai là ch ng có chút gì. . .

M t h i còi tàu rú lên. . . Ti ng bánh xe nghi n trên đ ng s t . . . Tàu đã vào sân ga.Hai ng i đàn ông ch t tr nên im l ng.

Ông th tr ng c a thành ph Chardeuil cũng là ông giáo c a tr ng h c duy nh t trong thành ph . Đó là m t ng i đàn ông th t t b ng, c n th n, thích giúp đ nh ng ng i chung quanh. Khi ông ta nh n đ c gi y c a b qu c phòng thông báo ngày 20 tháng Giêng s là ngày mà Renaud Leymarie tr v Chardeuil trong chuy n tàu l a đi v mi n Tây Nam , ông đã đ n báo tin ngay cho v ông này bi t. Ông g p v c a Renaud đang sẵn sóc khu v n nh . Đó là khu v n đ p nh t thành ph v i nh ng b i h ng đ màu s c tr ng đ c theo hàng rào và hai cây h ng leo màu đ th m bao b c hai bên khung c a ra vào.

Ông th tr ng nói v i nàng:

-Tôi bi t bà không thu c thành ph n nh ng bà v mà tôi ph i báo tr c ngày tr v c a ch ng đ h kh i b nh ng b t ng không đ c t t đ p. . . Tôi c n ph i nói thêm r ng , n u nh bà cho phép, tôi ph i xác nh n là s kín đáo , đoạn trang c a bà đã làm cho c thành ph này khâm ph c. . . Ngay đ i v i c nh ng ng i đàn bà ng i lê đôi mách , ch thích đi tìm ho c b a đ t nh ng chuy n x u xa c a nh ng ng i đàn bà khác đ b i móc, dè b u, h cũng không th nào tìm đ c s gì đ có th nói x u bà. . .

-Th a ông th tr ng, nói v y ch r i ng i ta cũng s tìm ra đ c m t chuy n gì đ chê trách tôi. . . Nàng t i c i tr i.

- Tôi cũng đã t ng có ý nghĩ nh v y, nh ng th t tình, bà đã hoàn toàn chinh ph c đ c t t c m i ng i. Nh ng tôi đ n đây không ph i vì chuy n đó, tôi ch đ n đây đ báo tin m ng cho bà mà thôi. . . và tôi cũng mu n chia vui v i bà luôn th . Tôi nghĩ ch c bà cũng mu n s a so n m t cái gì th t đ c bi t cho ngày tr v c a ông nhà.

- Th a ông th tr ng, ông đã có ý nghĩ không sai m , ý ki n c a ông th t tuy t v i . Tôi s s a so n cho ngày tr v c a Renaud bi n thành m t ngày th t khó quên, m t ngày mà tôi đã ch đ i t bao nhiêu năm qua. . . Nó ph i th t đ p, th t hoàn toàn h nh phúc . . . Ông nói ngày 20 ph i không ? Ông có bi t gi nào thì tàu đ n ?

-Đi n tín ch có ghi v n t t “Xe l a s r i Paris vào lúc 23 gi . . . “Nh ng chuy n tàu đêm th ng đ r t ch m.Tàu s ng ng s n ga c a t nh Thiviers , nh v y ông nhà ph i đi b ch ng 4 cây s m i v t i Chardeuil. Tôi nghĩ ông s v nhà vào kho ng gi a tr a.

- Tôi h a ch c v i ông là ch ng tôi s có m t bu i ăn tr a ngon lành cho b nh ng ngày thi u th n trong tù. Tôi ch xin ông th tr ng hi u cho r ng tôi không th nào m i ông đ n dùng c m tr a v i chúng tôi ngày hôm đó đ c. Nh ng tôi r t c m n và xúc đ ng tr c s quan tâm và nh ng l i khen ng i c a ông đã dành cho tôi.

- T t c m i ng i trong thành ph này đ u m t lòng yêu th ng, kính ph c bà, bà Leymarie . Dù thành ph này không ph i là n i sinh tr ng c a bà , nh ng dân chúng đ đây đã nhìn nh n bà là ng i c a h . Và bà đã ch ng t đ đã không ph lòng tin yêu c a m i ng i.

Sáng ngày 20, Hélène Leymarie th c gi c t sáu gi sáng. Đúng ra, su t đêm nàng không h ch p m t. T t i hôm tr c, nàng đã đ n đ p, lau chùi nhà c a t trong ra ngoài , nàng lau c a kính cho th t trong, nàng thay t t c màn c a b ng nh ng t m màn màu h ng t i đ p. Nàng đ n ti m làm đ u đ s a sang l i mái tóc mà đã t năm năm nay nàng không bu n chăm sóc. Su t đêm nàng đã b c mái tóc l i b ng m t cái l i m ng cho tóc kh i m t n p , và sau cùng, v i t t c ni m yêu th ng chôn gi u t m y lâu nay , nàng đã ch n m t chi c áo b ng l a mà

nàng ch a bao gi m c trong th i gian s ng cô đ n m t mình. Nàng đã phân vân không bi t s m c chi c áo nào đây? Ngày x a Renaud thích nh t chi c áo xanh đi m nh ng bông hoa tr ng nh xú , chàng nói khi m c chi c áo đó nàng trông t i mát nh m t m nh tr i vào ngày đ u Xuân. Nàng đã m th chi c áo xong th dài c i ra vì th t v ng. Chi c áo đã tr thành quá r ng trên thân th g y y u vì thi u dinh d ng c a nàng. Năm năm xa ch ng, nàng đã s ng quá thi u th n và kh c kh . Thôi nàng đành ph i m c chi c áo l a đen mà nàng đã t tay c t, may l y v y. Dù sao nó v n còn m i , nàng ch a m c đ n l n nào. V i m t cái th t l ng và chi c c màu th t t i, chi c áo đã tr nên trang nh và vui m t.

Tr c khi làm bu i ăn tr a, nàng c nh l i. . . Ngày x a ch ng nàng th ng thích ăn món nào nh t? Nh ng n c Pháp vào năm 1945 th t thi u th n đ th . . . M t chi c bánh chocolat? Đúng r i, ch ng nàng v n thích nh t món đó! Nh ng nhà l i không có chocolat! May mà nàng còn có vài qu tr ng gà t i nh m y con gà nàng nuôi sên sau. Ch ng nàng v n th ng khen ch a ai chiên tr ng ngon b ng nàng. ,chàng cũng thích nh t khoai chiên và th t bò. . . nh ng thành ph này không có hàng th t. Nàng quy t đ nh làm th t b t m t con gà v y . Nàng nghe nói thành ph bên c nh có m t c a ti m bán chocolat. Nàng s qua bên đó mua, nh v y, sau năm năm gian kh , ít nh t trong b a c m đ u tiên nhà Renaud s có m t món ăn mà chàng đã t ng a thích.

Hélène nghĩ th m “n u mình đi vào lúc tám hay chín gi , mình s có m t nhà đ đón chàng .Mình s s a so n t t c tr c khi đi, nh v y khi v mình ch c n n u m y món ăn là xong”.

M c dù th t xúc đ ng và nôn nao, nh ng lòng nàng chan ch a h nh phúc. Sáng nay tr i th t đ p. Ch a bao gi , trong thung l ng này, m t tr i bu i sáng l i r c r nh hôm nay. Nàng v a s p đ n bàn ăn v a hát khe kh . . .

. . . Ô . . . chi c khăn tr i bàn có nh ng ô vuông tr ng đ này, hai v ch ng nàng đã ăn b a c m đ u tiên v i nhau. . . nh ng chi c đĩa b ng s màu h ng nh t v i nh ng chi c lá phong nh xú màu đ s m, chàng v n khen là ng nghĩnh . . . và nh t là hoa. . . Renaud v n thích có hoa trên bàn ăn , chàng đã t ng khen nàng có tài c m hoa . Hélène đ m t bình hoa nhi u màu trên bàn, hoa cúc tr ng , hoa c m ch ng và hoa h ng đ chen nhau làm thành m t bình hoa đ p m t.

Tr c khi lên xe đ p r i nhà , nàng nhìn l i căn phòng ăn qua t m màn c a . T t c th t hoàn toàn! Sau bao nhiêu gian kh , Renaud s ng c nhiên và thích thú. . . T c a s , nàng t ng m mình trong chi c g ng l n đ c g n trên b c t ng chính c a phòng ăn. Nàng th y mình h i

g y nh ng th t tr ng, th t tr , và. . . dĩ nhiên tràn ng p yêu th ng. Nàng c m th y b i h i ,
náo n c nh i n đ u tiên đ c chàng ng ý. Thân hình nàng nh tan đi vì h nh phúc.

“Thôi,nàng t b o th m,bây gi thì nh t đ nh ph i đi. M y gi r i nh ? Tr i , đã chín gi r i . . .
M y cái công vi c v t vãnh này cũng làm mình m t thì gi quá nhi u, nhi u h n mình đ li u. . .
Ông th tr ng nói m y gi thì Renaud v t i nhà nh ? , vào kho ng gi a tr a. . . mình s có
m t nhà tr c gi đó. . .”.

Căn nhà nh c a Renaud n m khu t trên m t con đ ng v ng c a thành ph , vì v y không ai
nhìn th y m t ng i lính g y y u v i đôi m t ng i sáng và đáng đ u h p t p b c vào khu
v n. C a v n đóng i, ng i lính đ ng im l ng m t h i th t lâu, chàng nh mê đi vì h nh
phúc , nh b chói lòa vì ánh n ng r c r ban mai, nh say s a vì c nh đ p c a hoa lá. Chàng
đ ng l ng ng i l ng nghe ti ng rì rào c a loài ong đang bay đi ki m m t. . . R i chàng c t
ti ng kêu khe kh :

-Hélène. . . !

Không có ti ng tr i ,chàng i kêu lên i n n a:

-Hélène! Hélène!

Lo s vì s im l ng v n bao trùm căn nhà nh ,chàng ti n i phía c a s và nhìn vào trong nhà,
chàng nhìn th y bàn ăn đã đ t s n cho hai ng i , bình hoa, chai r u. . .

Renaud c m th y tr i đ t nh quay cu ng ,chàng ph i đ i l ng vào t ng cho kh i ngã:

“Tr i,i y Chúa! Nàng không m t mình!” chàng i m b m. . .

M t gi sau, khi H lène tr v , bà l ng gi ng g i gi t n ng i:

-Tôi đã nhìn th y ch ng bà. Ông c m đ u ch y th t nhanh trên đ ng . Tôi có g i nh ng ông không th m nhìn i.

-Ch ng tôi b ch y! Mà v h ng nào bà bi t không ?

-V h ng Thiviers. . .

H lène lên xe đ p g p rút đ n nhà ông th tr ng:

-Th a ông tôi s quá! Ch ng tôi d i m t b ngoài c ng r n và kh c kh là m t ng i r t nh y c m và ghen tuông. . . Anh y đã nhìn th y bàn ăn s a s n cho hai ng i . . . Anh không th hi u là tôi ch đón anh y. Làm sao tìm ra ngay anh y bây gi ? Ph i tìm ra ngay anh y ông i! Anh có th b đi luôn l m đó, mà . . . tôi thì. . . tôi quá yêu chàng!

Ông th tr ng nh m t ng i đ p xe ra ngay Thiviers, nh ng Renaud đã bi n m t. H lène đã th c su t đ m ng i c nh bàn ăn, trên đó bình hoa đã b t đ u héo úa. Mùa Xuân đã v nh ng sao khí h u quá oi b c, n ng n . M n đ m đã xu ng t lâu, ng i thi u ph ch t c m th y ngh n ngào, tuy t v ng. . . Nàng ch ng ăn u ng gì. M t ngày. . . m t tu n . . . r i m t n m đã trôi qua.

T cái ngày đau th ng đó , H lène không còn nghe ai nh c nh đ n tên ch ng. . . L i m t mùa Xuân n a tr v trên thành ph Chardeuil , nh ng căn nhà nh v n im l m trong khu v n đ y hoa h ng đ ng khoe s c , đ n ong v n r r ào trong n ng m nh ng H lène đã m t h n n c i. Ngày ngày nàng v n ng i bên song c a s nhìn ra con đ ng nh ch y qua nhà nàng . . . và c l ng nghe ti ng b c chân tr v c a ng i ch ng mà nàng v n hoài mong, th ng nh . . .

Trong nhà , chi c bàn ăn v n đ c ph b ng chi c khăn carô tr ng đ , bình hoa t i v n đ c thay hoa m i ngày , ng i thi u ph v n m i m n ch đ i. . . K ni m còn đây sao ng i đi xa

không thấy trở về ?

Tôi viết lên câu chuyện này để, nếu Renaud Leymarie có được đọc, hãy viết lại cùng nàng. Đã sáu mùa Xuân anh đi xa, đã sáu mùa Xuân Hélène đi chờ . Năm vừa qua là năm buồn nhất của nàng . Nếu được đọc, hãy trở về nghe Renaud , hãy cho Hélène, ngồi viết trung thành và yêu thương chúng nhất , mùa Xuân thết sớt . Nàng chờ a và sẽ không bao giờ hết yêu thương anh nên nàng vẫn chờ đợi . . . Ngày trở về của anh, dù có mong manh như nắng mai, vẫn là niềm hy vọng duy nhất giữ nàng lại trên cuộc đời này....